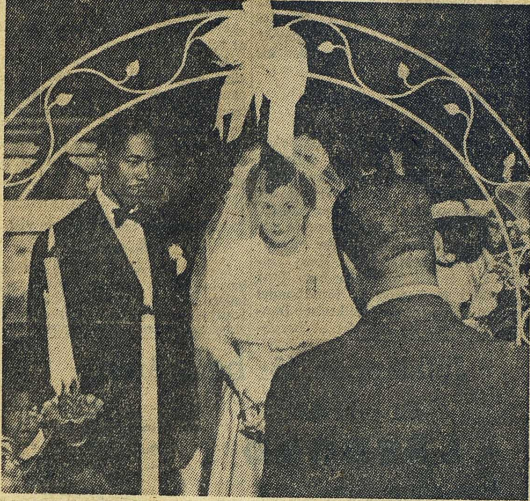

14/19

Att vara neger i USA

Med tydlig förtjusning skildrar negertidskriften *Ebony* giftermålet "i Clevelands största kyrka" mellan negern kapten Carter och en vit dam.

LITTERATUREN om negerfrågan i USA under de senaste åren har till stor del behandlat de stora framsteg som gjorts genom lagstiftning, ändrade konventioner och inte mins domstolarnas inskridande mot diskriminerande åtgärder. Böcker, främst romaner, som framhäver hur svårt läget ännu är och vilka väldiga problem som återstår att lösa har visserligen inte saknats, men den optimistiska tonen har övervägt, helt enkelt därför att på kort tid väldiga förbättringar ägt rum. Till de bästa påminnelserna om vad som ännu är det väsentliga — klyftan mellan vita och negrer och negrernas underordning — hör en nyss utkommen självbiografisk bok av en svart vetenskapsman och författare, J. S. Reddings *On Being Negro in America* (The Bobbs-Merrill Company, 3 dollar).

Det är de personliga, psykologiska frågorna som dominerar hos Redding. Han delar inte den ofta framförda, något slarviga och billiga åsikten att de vita lider mest av negerproblemet — därför att det för dem innebär ett moraliskt dilemma. För negrerna, även eller kanske framför allt för de någorlunda anständigt behandlade negrerna i Nordstaterna, blir

rasmedvetandet en bestämmande, ständigt pinande faktor; följden blir ett slags personlighetsklyvning, med uppdelning i en vanlig människa och en människa för vilken hudfärgen är det avgörande. Negrer talar alltid om rasfrågan, skriver Redding, negerforskare skriver nästan bara om negerproblem, negersångerskor måste sjunga "spirituals". Redding skriver för att komma från allt detta, för att rensa sitt känslö- och tankeliv från dessa fixeringar, för att få kraft att komma över till det allmänmänniska. Han gör upp med sig själv, och det är en enkel, ärlig och gripande uppgörelse.

Ett exempel bland många på hur klyftan förnimmes. Redding brukar med sin tioåriga pojke besöka en matvarubutik där både vita och negrer handlar. Pojken träffar vid besöken en jämnårig vit pojke, och de pratar och leker och blir vänner. En dag kommer fadern till den vite pojken med till affären, och han ger tydligen sin son en lektion i korrekt uppträdande. Nästa gång är det slut med leken och vänskapen. "Jag kan inte prata med dig, du är neger, säger min pappa."

Och så börjar samma funderingar, samma lidande, samma känslor av hat, fruktan och självhävdelse som Redding själv gått igenom.

Redding kallar sig integrationist, han ser ingen annan lösning av frågan än full likställighet, även om han förstår alla de taktiska motiv som gör det svårt för reformvännerna att inte plädера blott för små framsteg, för kompromisser. Rasblandning, eller rättare sagt

blandade giftermål (ty rasblandningen är sannerligen inte något nytt), blir konsekvensen, en konsekvens som även de flesta radikaler i frågan tvekar för. "Det är inte längre möjligt för USA att upprätthålla de skillnader som görs mellan raserna... utan att i grund förneka vad landet inför världen säger sig stå för och kämpa för — mänsklighetens enhet." Men de grundsatsen USA proklamerar är negrernas, och därför förkastas kommunismen. Då kommunisterna trots sig kunna vinna negrerna har de inte törstätt detta; att hata demokratin på grund av diskrimineringen vore som "att hata Gud därför att en del präster är skojare".

Strax efter publiceringen av Reddings bok träffade jag en framstående negerprofessor, en av de rätt få intellektuella negrer jag mött som förefallit helt fria från "raskomplex". Han sade sig ha helt andra erfarenheter än Redding; för honom var tanken på personlighetsklyvning främmande, att vara neger var en naturlig sak — vilket självfallet inte hindrade arbete för likställighet. Redding skriver själv att många negrer säger sig leva "normala, naturliga, sunda liv", men han tror inte att de talar sanning eller är fullt medvetna om hur de känner det. Säkert är att den dubbelhet, den inriktning på sin egen särställning som Redding så fint skildrar, präglar många negrers liv — likaväl som rädslan, osäkerheten och blandningen av längtan, beundran och ovilja inför de härskande vita.

HERBERT TINGSTEN